

MESTRE-modellen

En udviklingsorienteret model med Growth Mindset og mentaliserende tilgang som fagligt fundament

MESTRE-modellen tager udgangspunkt i, at **udvikling ikke alene kan vurderes ud fra, om barnet eller den unge når et på forhånd defineret resultat**. Udvikling sker over tid og gennem de erfaringer, barnet eller den unge gør sig undervejs. Derfor flyttes opmærksomheden fra *“Kan barnet det eller kan barnet det ikke?”* til *“Hvad er barnet i gang med at lære, hvad forsøger barnet, og hvad kan understøtte det næste skridt?”*

Modellen bygger på en forståelse af, at færdigheder og kompetencer kan **udvikles gennem øvelse, erfaring, relevante strategier og passende støtte**. Det betyder, at selve processen får værdi. Et forsøg, der ikke fører til det ønskede resultat, er ikke nødvendigvis et mislykket forsøg. Det kan give vigtig viden om, hvad barnet eller den unge allerede kan, hvad der fortsat er svært, hvilke strategier der anvendes, og hvilken støtte der kan være hjælpsom næste gang.

I MESTRE-modellen betragtes udvikling derfor ikke som en lige linje. Et barn eller en ung kan tage et skridt frem, blive usikker, have brug for mere støtte, vende tilbage til en tidligere strategi og senere prøve på en ny måde. **Fremskridt, tilstand og tilbagefald kan alle være en del af en udviklingsproces**. Det afgørende er, at der bevares en nysgerrighed på, hvad erfaringerne fortæller, og hvordan der kan bygges videre på dem.

Med inspiration fra **Growth Mindset** rettes opmærksomheden mod det, der er under udvikling – det barnet eller den unge **ikke kan endnu**. Fokus er ikke på indsats forstået som, at barnet blot skal *“prøve hårdere”*. Fokus er på sammenhængen mellem **indsats, strategier, støtte, feedback, erfaring og mulighed for at prøve igen**. Hvis en strategi ikke virker, er opgaven derfor ikke nødvendigvis at gentage den samme strategi, men at undersøge, hvad der kan gøres anderledes.

Den **mentaliserende tilgang** supplerer dette ved at fastholde en nysgerrighed på, hvad der kan ligge bag barnets eller den unges handlinger og reaktioner. Adfærd forstås ikke som en entydig fortælling om motivation, vilje eller evne. Når noget bliver svært, spørges der derfor ikke kun *“Hvad gjorde barnet?”*, men også *“Hvad kan barnet have oplevet i situationen?”*, *“Hvad kan have gjort det svært?”* og *“Hvilke betingelser kan gøre det mere muligt næste gang?”*

MESTRE-modellen bygger dermed på en grundlæggende forståelse af, at **barnet eller den unge er i udvikling – ikke til bedømmelse**. Målet bruges til at sætte retning for udviklingen, men resultatet står ikke alene som målestok for, om indsatsen har været værdifuld. Det centrale er de erfaringer, strategier og udviklingsmuligheder, der skabes undervejs.

Vi er ikke kun optagede af, om barnet eller den unge lykkes. Vi er optagede af, hvad barnet eller den unge prøver, erfarer og lærer undervejs, hvad der endnu er svært, og hvordan vi kan skabe de bedste betingelser for det næste skridt.

Modellen består af seks felter, der tilsammen skaber en tydelig bevægelse fra målsætning og udgangspunkt til tegn på udvikling, pædagogisk respons og næste skridt. Modellen er udviklet med henblik på at understøtte en praksis, hvor barnet eller den unge mødes som et menneske i udvikling frem for som en person, der skal leve op til et fastlåst succeskriterium.

MESTRE i overblik

	Felt	Centralt spørgsmål
M	Målsætning	Hvad skal barnet/den unge have mulighed for at øve og udvikle?
E	Eksisterende erfaringer	Hvad ved vi allerede om barnets/den unges erfaringer, ressourcer og udfordringer i relation til målet?
S	Sammenhæng og forståelse	I hvilke sammenhænge opstår muligheder og vanskeligheder, og hvad kan være på spil for barnet/den unge?
T	Tegn på udvikling	Hvilke tegn på forsøg, strategier, indsats og læring viser, at barnet/den unge er i udvikling?
R	Refleksion og respons	Hvordan understøttes processen, og hvordan justeres støtten ud fra barnets/den unges respons?
E	Et næste skridt	Hvad er det næste meningsfulde udviklingsskridt, der kan bygges videre på?

Growth Mindset som bærende element

Growth Mindset, udviklet gennem Carol Dwecks forskning, bygger på en grundlæggende forståelse af, at evner og færdigheder kan udvikles gennem læring, øvelse, relevante strategier, feedback og støtte. Modsætningen er et mere fastlåst mindset, hvor vanskeligheder lettere kan forstås som tegn på, at man "ikke kan" noget, eller at en evne er fast og uforanderlig.

I MESTRE-modellen bruges Growth Mindset ikke som et krav om, at barnet eller den unge blot skal yde mere eller prøve hårdere. Indsats alene er ikke målet. Det afgørende er, om barnet får adgang til meningsfulde erfaringer, brugbare strategier, passende udfordringer og støtte, der gør det muligt at lære og udvikle sig. Derfor er modellen lige så optaget af kvaliteten af støtten og strategien som af selve forsøget.

Fra resultat til proces

Et klassisk resultatmål spørger: "Kan barnet gøre det?" Et Growth Mindset-orienteret mål spørger i højere grad: "Hvad er barnet ved at lære? Hvilke strategier prøver barnet? Hvad hjælper barnet videre? Hvad kan barnet ikke endnu - og hvad er næste realistiske skridt?"

Centrale Growth Mindset-principper i modellen

Udvikling er mulig: Barnets aktuelle færdigheder betragtes som et øjebliksbillede og ikke som en endelig beskrivelse af barnets potentiale.

Forsøg har værdi: Et forsøg, der ikke fører til det ønskede resultat, kan stadig være et vigtigt udviklingstegn, fordi barnet har afprøvet en strategi eller fået en ny erfaring.

Strategier er centrale: Når noget er svært, undersøges det ikke kun, om barnet prøvede, men også hvilken strategi der blev anvendt, og om en anden tilgang eller støtte kan gøre en forskel.

"Endnu" skaber retning: Sproget kan understøtte udvikling ved at markere, at en færdighed ikke er tilgængelig endnu, frem for at beskrive den som noget barnet ikke kan.

Fejl er information: Fejl, modstand og vanskeligheder bruges som information om, hvad der skal justeres, frem for som dokumentation for manglende evne.

Næste skridt skal være muligt: Udvikling understøttes bedst, når udfordringen er meningsfuld og tilpas - ikke når barnet gentagne gange mødes med krav, der ligger uden for dets aktuelle muligheder.

Den mentaliserende tilgang

Mentalisering handler om at forsøge at forstå egne og andres handlinger ud fra mulige mentale tilstande som tanker, følelser, ønsker, intentioner og behov. En central pointe er samtidig, at vi aldrig kan vide med sikkerhed, hvad der foregår inde i et andet menneske. En mentaliserende tilgang er derfor kendetegnet ved nysgerrighed, åbenhed og villighed til at ændre sin forståelse, når barnet eller den unge viser os noget nyt.

I praksis betyder det, at adfærd ikke behandles som en entydig sandhed om barnet. Hvis et barn eksempelvis ikke svarer på et valg, kan det skyldes mange forskellige forhold: spørgsmålet kan være for abstrakt, barnet kan være usikkert, belastet, optaget af noget andet, mangle erfaring med at blive spurgt eller have behov for mere tid. Den mentaliserende position fastholder denne usikkerhed og undersøger frem for hurtigt at konkludere.

Mentaliserende grundposition

Vi ser adfærden - men vi undersøger betydningen. Vi formulerer hypoteser frem for sandheder og er villige til at revidere vores forståelse. Barnets eller den unges verbale og nonverbale udtryk bruges som vigtig information om, hvordan støtten bør tilpasses.

Mentalisering i dokumentationen

Sproget i dokumentationen har betydning. Formuleringer som "han vil ikke", "hun er ligeglad" eller "han forstår ikke" kan let komme til at fastlåse barnet i en bestemt forklaring. Et mere mentaliserende sprog adskiller observation fra fortolkning og gør plads til flere mulige forklaringer.

Mere fastlåst formulering	Mere mentaliserende formulering
"Han vil ikke vælge."	"Vi ser, at han ofte ikke svarer, når valget er åbent. Vi er nysgerrige på, om valgsituationen bliver for omfattende eller uklar."
"Hun bliver altid vred ved krav."	"Vi ser ofte en kraftig reaktion i situationer med krav. Det kan tyde på, at kravene i nogle situationer opleves belastende eller uforudsigelige."
"Han er ikke motiveret."	"Vi ser begrænset deltagelse. Vi undersøger, hvad der øger eller mindsker hans engagement."

Når Growth Mindset og mentalisering mødes

De to tilgange supplerer hinanden. Growth Mindset retter opmærksomheden mod udviklingsmuligheder, strategier, læring og næste skridt. Mentalisering retter opmærksomheden mod, hvordan situationen kan opleves af barnet eller den unge, og minder os om, at vores forståelse altid er foreløbig. Sammen skaber de et fagligt grundlag, hvor både barnet og omgivelserne ses som en del af udviklingsprocessen.

Growth Mindset	Mentalisering	MESTRE i praksis
Barnet kan udvikle færdigheder.	Adfærd kan have flere mulige betydninger.	Vi beskriver retning uden at fastlåse barnet.
Forsøg og strategier er læring.	Vi er nysgerrige på barnets respons.	Vi følger tegn på indsats, nye strategier og deltagelse.
Det, der ikke lykkes endnu, er ikke endeligt.	Vores forståelse kan være forkert eller ufuldstændig.	Vi justerer støtte og krav, når erfaringerne peger på behov for det.
Næste skridt bygger på det aktuelle niveau.	Kontekst og relation påvirker barnets muligheder.	Vi ser på både barnet og betingelserne omkring barnet.

De seks felter i MESTRE-modellen

M

Målsætning - Udviklingsretningen

Centralt spørgsmål: Hvad skal barnet/den unge have mulighed for at øve og udvikle?

Målsætningen skal beskrive en ønsket udviklingsretning og ikke blot et slutprodukt. Formuleringen bør tage udgangspunkt i noget, barnet eller den unge kan få erfaring med, øve sig på eller gradvist blive mere fortrolig med. Målet må gerne være konkret, men det skal give plads til forskellige veje til udvikling.

Praktisk pejlemærke: Formulér gerne med ord som: øver sig i, får erfaring med, udvikler strategier til, bliver mere fortrolig med, tager gradvist mere del i.

E

Eksisterende erfaringer -

Udgangspunktet

Centralt spørgsmål: Hvad ved vi allerede om barnets/den unges erfaringer, ressourcer og udfordringer i relation til målet?

Her beskrives det aktuelle udgangspunkt. Feltet skal både rumme ressourcer og vanskeligheder, så barnet ikke reduceres til det, der er svært. Beskriv konkrete situationer, mønstre og tidligere erfaringer, som kan hjælpe med at forstå, hvor udviklingsarbejdet skal begynde.

Praktisk pejlemærke: Vær konkret og observerende: Hvornår går noget lettere? Hvad lykkes allerede delvist? Hvilke interesser, relationer eller rammer ser ud til at understøtte deltagelse?

S

Sammenhæng og forståelse - Den

mentaliserende forståelse

Centralt spørgsmål: I hvilke sammenhænge opstår muligheder og vanskeligheder, og hvad kan være på spil for barnet/den unge?

Feltet samler den mentaliserende analyse. Her undersøges mulige sammenhænge mellem barnets adfærd, følelsesmæssige tilstand, krav, relationer, sansemæssige forhold, forudsigelighed og tidligere erfaringer. Der formuleres hypoteser - ikke sikre forklaringer.

Praktisk pejlemærke: Brug formuleringer som: vi er nysgerrige på, det kan tænkes, vi ser en tendens til, det ser ud til, vi ved endnu ikke om.

T

Tegn på udvikling - Processen og

progressionen

Centralt spørgsmål: Hvilke tegn på forsøg, strategier, indsats og læring viser, at barnet/den

unge er i udvikling?

Dette felt erstatter et traditionelt succeskriterium. Fokus er ikke kun på, om barnet kan udføre den ønskede handling, men på tegn på bevægelse i processen. Det kan være initiativ, nysgerrighed, længere vedholdenhed, brug af en ny strategi, tydeligere signaler, øget deltagelse, at barnet søger hjælp eller prøver igen.

Praktisk pejlemærke: Tegnene skal være observerbare nok til, at forskellige medarbejdere kan genkende dem, men brede nok til at små fremskridt også får værdi.

R

Refleksion og respons - *Den pædagogiske praksis*

Centralt spørgsmål: Hvordan understøttes processen, og hvordan justeres støtten ud fra barnets/den unges respons?

Her beskrives den konkrete pædagogiske praksis. Den voksne indsats forstås som responsiv: Vi gør noget, observerer barnets respons, reflekterer over virkningen og justerer. Praksis bør derfor både beskrive rammesætning, relationel støtte, kommunikationsform, grad af hjælp, tempo og mulige strategier.

Praktisk pejlemærke: Fokusér på, hvad der skal gøre det mere muligt for barnet at øve sig - ikke på at få barnet til at levere et bestemt resultat.

E

Et næste skridt - *Videre retning*

Centralt spørgsmål: Hvad er det næste meningsfulde udviklingsskridt, der kan bygges videre på?

Evalueringen skal munde ud i et næste skridt frem for en dom over, om målet er nået eller ikke nået. Her samles læringen fra perioden: Hvad har

barnet fået erfaring med? Hvad ser ud til at hjælpe? Hvad er fortsat svært? Hvilken justering eller ny udfordring giver mening nu?

Praktisk pejlemærke: Det næste skridt kan være at fortsætte samme mål med en ny strategi, reducere eller øge støtten, ændre konteksten eller formulere en ny udviklingsretning.

Eksempel: At tage stilling til valg

M - Målsætning: Barnet/den unge øver sig i at mærke egne ønsker og i at udtrykke valg og fravalg over for andre.

E - Eksisterende erfaringer: Barnet/den unge viser i nogle kendte hverdagssituationer tydelige præferencer, men kan have svært ved at svare på åbne spørgsmål eller tage stilling, når der er mange muligheder.

S - Sammenhæng og forståelse: Vi ser, at valgsituationer ofte bliver lettere, når mulighederne er konkrete og overskuelige. Vi er nysgerrige på, om åbne valg kan opleves for omfattende, eller om barnet/den unge har behov for mere tid til at registrere egen præference og formulere et svar.

T - Tegn på udvikling: Barnet/den unge viser oftere en præference, forsøger at vælge, siger eller signalerer ja/nej, fastholder et valg, ændrer mening på en tydelig måde eller søger hjælp til at tage stilling.

R - Refleksion og respons: Der tilbydes få, meningsfulde valgmuligheder ad gangen. Der gives god svartid, og verbale såvel som nonverbale signaler mødes som gyldige udtryk. Støtten justeres efter, hvad der gør valgsituationen mere overskuelig, og barnet/den unge får mulighed for at prøve igen uden pres.

E - Et næste skridt: På baggrund af erfaringerne vurderes, om barnet/den unge er klar til mere åbne valg, mindre støtte eller nye valgsituationer - eller om der fortsat skal arbejdes med overskuelige valg i kendte rammer.

Sproglige pejlemærker

MESTRE-modellen understøttes af et sprog, der holder udviklingsmuligheder åbne og samtidig er fagligt præcist. Følgende principper kan bruges som kvalitetstjek i dokumentationen:

- Beskriv adfærd og situationer før fortolkning: Hvad så vi konkret?
- Brug hypotesesprog, når barnets indre tilstand fortolkes: "det kan tænkes", "vi er nysgerrige på", "det ser ud til".
- Beskriv det, barnet kan og gør allerede, ikke kun det der er vanskeligt.
- Vær opmærksom på "endnu": Manglende færdighed er ikke nødvendigvis en fast egenskab.
- Fremhæv strategier, forsøg og læring frem for generel ros af indsats alene.
- Beskriv også de voksnes justeringer, når noget ikke virker. Udviklingsansvaret placeres ikke alene hos barnet.
- Lad evalueringen pege fremad: Hvad har vi lært, og hvad er næste skridt?

Faldgruber modellen skal modvirke

At Growth Mindset bliver til "prøv hårdere": Barnets udfordringer må ikke forklares med manglende vilje eller indsats. Strategier, krav, støtte og kontekst skal undersøges samtidig.

At mentalisering bliver til tankelæsning: Det er ikke mentaliserende at skrive sikre forklaringer på, hvad barnet føler eller tænker. Mentalisering kræver bevidsthed om usikkerhed.

At tegn på udvikling bliver nye skjulte succeskriterier: Tegnene skal hjælpe os til at få øje på processen, ikke blot omskrive et resultatmål med andre ord.

At dokumentationen kun handler om barnet: Barnets udviklingsmuligheder påvirkes af relationer, rammer og den støtte, der tilbydes. Derfor skal praksis og kontekst være synlig i modellen.

At næste skridt altid betyder et højere krav: Næste skridt kan også være at stabilisere en erfaring, skabe mere tryghed, ændre strategi eller reducere kompleksiteten.

MESTRE-modellen – visuelt overblik

MESTRE-modellen

Udvikling gennem øvelse, erfaring og refleksion – med afsæt i Growth Mindset og mentaliserende tilgang

